

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grondwettelijk Hof – Beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 2 en 31 van de wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 ‘Goederen’ van het Burgerlijk Wetboek, ingesteld door Natuurpunt vzw en anderen – rolnummer 7435

De griffie van het Grondwettelijk Hof heeft bij brief van 30 september 2020 de Vlaamse Regering in kennis gesteld van het verzoek tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 2 en 31 van de wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 ‘Goederen’ van het Burgerlijk Wetboek. Deze bepalingen betreffen de invoeging van artikel 3.133 en 3.134 in het Burgerlijk Wetboek en de opheffing van artikel 35, 36bis en 37 van het Veldwetboek. Het verzoekschrift werd ingediend namens VZW Natuurpunt, VZW Bos+ Vlaanderen, VZW Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, VZW Trage Wegen, VZW Vereniging voor Openbaar Groen, VZW WWF Belgium en VZW Voetgangersbeweging (zie bijlage).

De bestreden bepaling luiden als volgt:

Art. 2. Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 13 april 2019 tot invoering van een Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van boek 8 “Bewijs”, bevat de volgende bepalingen:

“Boek 3. Goederen

(...)

Art. 3.133. Afstanden van beplantingen

Alle beplantingen moeten minimaal op de hierna bepaalde afstanden van de perceelsgrens staan, tenzij indien partijen hierover een contract hebben gesloten of indien de beplantingen al meer dan dertig jaar op dezelfde plaats staan.

De in het eerste lid bedoelde afstand bedraagt voor bomen die minstens twee meter hoog zijn, twee meter te rekenen vanaf het midden van de voet van de boom en voor de andere bomen, struiken en hagen een halve meter. De nabuur kan de snoeiing of rooiing eisen van de beplantingen die op een kortere afstand zijn aangebracht, tenzij de rechter van oordeel is dat zulks rechtsmisbruik uitmaakt. De rechter houdt bij dat oordeel rekening met alle omstandigheden van het geval, met inbegrip van het algemeen belang.

De nabuur kan zich evenwel niet verzetten tegen de aanwezigheid van beplantingen die niet hoger reiken dan de afsluiting tussen de percelen. Gaat het in dat geval om een niet-gemene afsluiting, dan heeft de eigenaar het recht deze als steun voor zijn beplantingen te gebruiken.

Art. 3.134. Overhangende takken en wortels

Indien een eigenaar van beplantingen waarvan de takken of wortels doorschieten over de perceelsgrens, nalaat de doorschietende takken of wortels te verwijderen binnen zestig dagen na een ingebrekestelling per aangetekende zending van de nabuur, kan deze laatste eigenmachtig, op kosten van de eigenaar van de beplantingen, deze takken of wortels wegsnijden en zich toe-eigenen. Als de nabuur het doorschietende zelf wegsnijdt, draagt hij zelf het risico voor de schade die hij aan de beplantingen toebrengt. Hij kan eveneens eisen dat de eigenaar dit wegsnijdt, tenzij de rechter van oordeel is dat zulks rechtsmisbruik uitmaakt. De rechter houdt bij dat oordeel rekening met alle omstandigheden van het geval, met inbegrip van het algemeen belang. Het recht om de verwijdering te eisen, kan niet uitdoven door verjaring.

Vruchten die op natuurlijke wijze van de bomen op een aanpalend onroerend goed vallen, behoren toe aan degene die het genot van dit laatste onroerend goed heeft.

(...)

Art. 31. *In het Veldwetboek worden opgeheven:*

1° de artikelen 29 tot 34;

2° artikel 35, gewijzigd bij de wet van 8 april 1969;

3° artikel 36;

4° artikel 37;

5° artikel 38, gewijzigd bij de wet van 8 april 1969;

6° artikel 39.

De betrokken in het Burgerlijk Wetboek ingevoegde artikelen vormen mogelijk een inbreuk op exclusieve gewestelijke bevoegdheden wanneer ze zo gelezen worden dat ze ook van toepassing zijn op het openbaar domein en het beheer ervan. Hiervoor kan er verwezen worden naar de exclusieve gewestelijke bevoegdheidsgronden inzake het leefmilieu, de landinrichting en het natuurbehoud en de ruimtelijke ordening uit artikel 6, §1, I, II en III van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980 (BWHI) en naar deze inzake “de wegen en aanhorigheden” uit artikel 6, §1, X BWHI.

De federale wetgever schendt volgens de verzoekende partijen de voormelde bevoegdheidsbepalingen door zonder motivering de bestreden bepalingen – dit zijn privaatrechtelijke bepalingen over nabuurschap – zonder meer toe te passen op het openbaar domein.

Het is aangewezen dat er als Vlaamse Regering wordt tussengekomen in deze zaak en om aan het Grondwettelijk Hof een grondwetsconforme lezing van deze bepalingen te vragen door de bestreden artikels zo te interpreteren dat ze niet van toepassing geacht worden op het publieke domein.

In onderhavige zaak zullen de belangen van de Vlaamse Regering worden verdedigd door meester Stefan Sottiaux (Demos Public Law, Oostenstraat 38 bus 201, 2018 Antwerpen).

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhai DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS